

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

Action Research to Develop Creative Writing Ability for Grade 12 Students at Ban Kruat
Wittayakarn School under Buriram Secondary Educational Service Area Office

พรทิพย์ ตั้งพงษ์

วนิดา หอมจันทร์

สุชาติ หอมจันทร์

สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Prontip Thangpong

Wanida Homjan

Suchart Homjan

Educational Research and Evaluation Buriram Rajabhat University

E-mail: 670426026006@live.bru.ac.th

รับบทความ: 9 ธันวาคม 2568; แก้ไขบทความ 22 มกราคม 2569; ตอรับบทความ: 26 มกราคม 2569

Received: December 9, 2025; Revised: January 22, 2026; Accepted: January 26, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ 2) ศึกษาพัฒนาการสัมพัทธ์ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/8 โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์จำนวน 12 แผน รวมเวลา 12 ชั่วโมง 2) แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์จำนวน 5 เล่ม 3) แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน และ 4) แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์แบบอัตนัยจำนวน 1 ข้อ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเกี่ยวกับพัฒนาการสัมพัทธ์

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนอยู่ที่ 33.80 (ร้อยละ 67.60) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนซึ่งอยู่ที่ 13.70 (ร้อยละ 27.40) แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ช่วยเพิ่มความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ผลการวิเคราะห์พัฒนาการสัมพัทธ์ (Relative Growth Score) พบว่านักเรียนทุกคนมีพัฒนาการด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยภาพรวมเท่ากับ 55.37 ซึ่งอยู่ในระดับสูง

คำสำคัญ : การวิจัยเชิงปฏิบัติการ; การเขียนเชิงสร้างสรรค์; พัฒนาการเขียน; พัฒนาการสัมพัทธ์

Abstract

This research was an action research study with two main objectives: 1) to develop the creative writing ability of grade 12 students, and 2) to study the relative growth of their creative writing ability. The target group consisted of 30 grade 12/8 students at Bankruat Witthayakharn

School under the Secondary Educational Service Area Office, Buriram Province, during the first semester of the 2025 academic year. The research instruments consisted of 1) 12 lesson plans on creative writing with a total of 12 hours of instruction, 2) Five creative writing exercise books, 3) A classroom behavior observation form, and 4) A subjective creative writing ability test with one question. The statistical methods used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, and relative growth statistics.

The findings revealed that 1) The students' post-test mean score was higher than their pre-test mean score, with a post-test mean of 33.80 (67.60%) and a pre-test mean of 13.70 (27.40%). This indicates that the learning activities using the creative writing workbooks developed by the researcher effectively enhanced the students' creative writing ability, 2) The analysis of the relative growth score (GS) showed that the students' overall growth score was 55.37, which was at a high level. The 21 students (70.00%) demonstrated high-level growth, while nine students (30.00%) showed moderate-level growth. The results indicated that all students improved their creative writing ability through systematic action learning activities supported by the creative writing exercises.

Keywords: Action Research; Creative Writing; Writing Development; Relative Growth

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีในสังคมไทย อีกทั้งเป็นสื่อในการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาความคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และความคิดสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อีกทั้งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สะท้อนความเป็นไทยซึ่งควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้อยู่คู่ชาติไทยตลอดไป หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะด้านการสื่อสารอย่างมีวัฒนธรรม โดยด้านการเขียนซึ่งเป็นกระบวนการถ่ายทอดความคิดและประสบการณ์อย่างมีระบบ และต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจึงกำหนดมาตรฐานด้านการเขียนและหลักภาษา เพื่อให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถเขียนสื่อสาร ย่อความ เรียงความ และงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย เหมาะสมตามกาลเทศะ พร้อมทั้งประเมินและพัฒนางานเขียนของตนเองได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 10-14)

จากการรายงานประเมินความสามารถในการเขียนของนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบของสถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาการ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2567 จำนวนนักเรียน 445 คน มีผลการประเมินที่อยู่ในระดับปรับปรุง 75 คน คิดเป็นร้อยละ 21.12 ซึ่งเมื่อพิจารณาระดับห้องเรียนแล้ว นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/8 มีนักเรียน จำนวน 30 คน ผลการประเมินของนักเรียนได้คะแนนระดับพอใช้ 6 คน คะแนนระดับปรับปรุง 24 คน ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าทุกห้อง จากข้อมูลดังกล่าวพบว่าความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ ปัญหาสำคัญที่พบในการเขียนคือ นักเรียนกำหนดชื่อเรื่องไม่สัมพันธ์กับเรื่องที่เขียน เขียนเรื่องได้สั้น ไม่มีใจความสำคัญ เนื้อหา

วกไปวนมา ใช้ข้อความซ้อนกันหลายครั้ง ใช้ภาษาพูดในภาษาเขียน ไม่เขียนย่อหน้า ไม่มีการปิดเรื่องหรือสรุปเรื่อง และเขียนไม่ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย (บ้านกรวดวิทยาคาร, 2567 : 78) ปัญหาดังกล่าวส่งผลให้คุณภาพของนักเรียนไม่เป็นไปตามที่หลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่ได้กำหนดคุณภาพผู้จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไว้ อีกทั้งยังส่งผลให้การเรียนในรายวิชาอื่นๆ ที่ใช้การเขียนได้รับผลกระทบไปด้วย นอกจากนี้เมื่อนักเรียนเข้าสู่การศึกษาในระดับอุดมศึกษา หรือชีวิตการทำงาน จะทำให้นักเรียนประสบปัญหาในการเขียนรายงาน วิจัย หรือสื่อสารผ่านตัวอักษร ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการศึกษาและการทำงานในปัจจุบัน

จากปัญหาและความจำเป็นข้างต้น นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/8 ปีการศึกษา 2567 ได้เลื่อนชั้นเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/8 ปีการศึกษา 2568 ซึ่งเป็นนักเรียนในระดับชั้นสูงสุดของช่วงชั้นที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยมีความสนใจแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วน จึงศึกษาข้อมูลจากตำรา งานวิจัย เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ปัญหาที่ทำให้ไม่สามารถพัฒนานักเรียนได้เต็มศักยภาพ อาจมาจากการจัดกิจกรรมการสอนของครูที่ขาดสื่อในการส่งเสริมความสามารถ อันจะนำไปสู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน และสื่อที่สามารถแก้ปัญหาได้คือแบบฝึกทักษะ ถวัลย์ มาศจรัส (2557 : 19) ได้อธิบายถึงประโยชน์ของแบบฝึกว่าเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นพัฒนาและแก้ปัญหาให้กับผู้เรียนด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียน เป็นการพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติด้านต่างๆ ของผู้เรียน นอกจากสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว ผู้วิจัยยังได้ศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาเร่งด่วน ที่สามารถนำมาปรับใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน หรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น (สุวิมล ว่องวาณิช, 2559: 21) สำหรับขั้นตอนกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีกระบวนการทำงานเป็นวงจรแบบขดลวดตามแนวคิดดั้งเดิมที่เสนอโดย เคมมิส (Kemmis, 1988; อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2559: 23) มี 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน เป็นขั้นตอนวิเคราะห์และกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไข (Plan) การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด (Act) การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน (Observe) และการสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงานซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขในวงจรถัดไป (Reflect) วงจรการวิจัยปฏิบัติการนี้เรียวย่อๆ ว่า วงจร PAOR

จากการศึกษาความสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน รวมถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาจากเอกสาร และงานวิจัยต่างๆ ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/8 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้นักเรียนได้ฝึกฝนด้วยตนเองเป็นลำดับขั้นตอน โดยให้นักเรียนเริ่มจากการศึกษาหลักการจดจำความรู้ สังเกต วิเคราะห์ ฝึกเขียนสั้น ๆ จากเรื่องที่นักเรียนสนใจ สถานการณ์และรูปภาพที่กำหนดหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของนักเรียนเองไปสู่การสร้างสรรค์เป็นงานเขียนในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ นักเรียนมีศักยภาพทางการเขียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

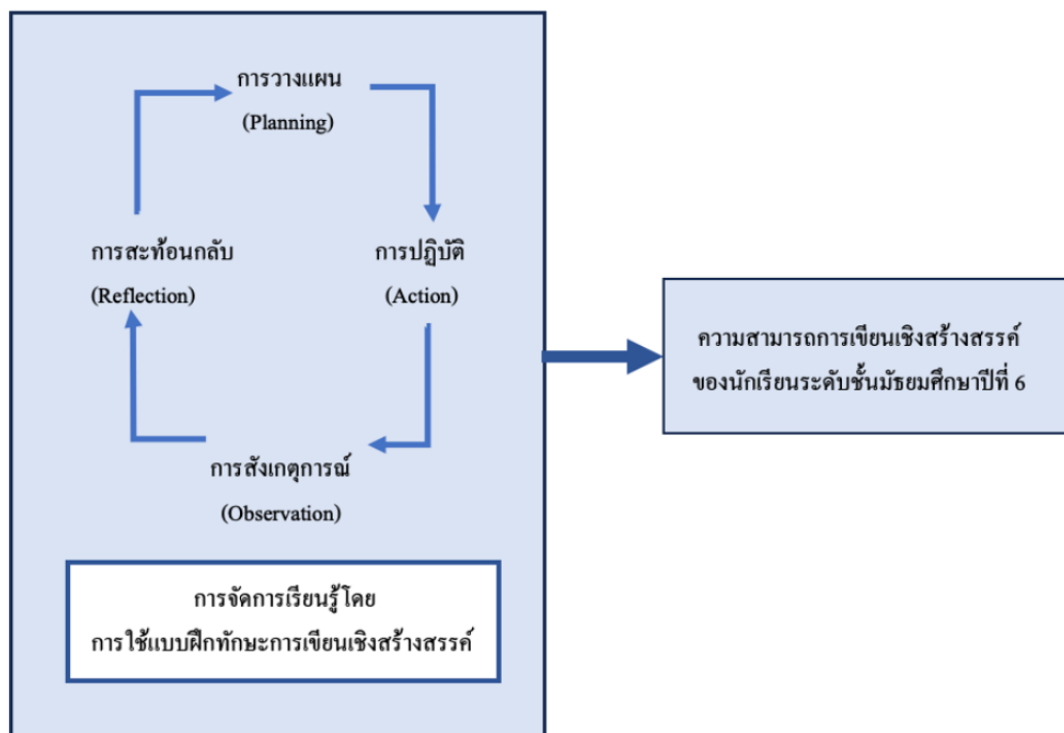
1. เพื่อพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาพัฒนาการสัมพัทธ์ความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บุรีรัมย์

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนที่เกิดจากความคิดริเริ่มจากประสบการณ์ จินตนาการ และความรู้สึกของผู้เขียน ไม่ลอกเลียนแบบผู้ใด ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ว่าเป็นความสามารถในการถ่ายทอดความคิดและจินตนาการผ่านการเขียนเรียงความด้วยการเล่าเรื่องจากประสบการณ์ โดยพิจารณาความถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย การใช้ภาษาให้งดงาม ตลอดจนมารยาทการเขียนให้มีความเหมาะสมกับกาลเทศะ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือการวิจัยที่ผู้ปฏิบัติงานดำเนินการด้วยตนเองเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนางานที่รับผิดชอบ โดยใช้กระบวนการแบบวงจร 4 ขั้น ได้แก่ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Act) การสังเกต (Observe) และการสะท้อนผล (Reflect) เรียกว่า วงจร PAOR ซึ่งสามารถนำไปใช้ปรับปรุงงานได้ทันที วิจัยลักษณะนี้ต้องเป็นปัญหาจริง สำคัญ และเร่งด่วน ใช้ขั้นตอนเชิงวิทยาศาสตร์อย่างเป็นระบบ ตรวจสอบได้ และมักเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจงที่ต้องการการพัฒนา ทั้งนี้การดำเนินงานวิจัยเกิดควบคู่กับการปฏิบัติงานจริงเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ
3. แนวคิดเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ มืองค์ประกอบด้วย ปกหน้า คำนำ คำแนะนำการใช้ สารบัญ สารบัญ การเรียนรู้ จุดประสงค์ แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ใบความรู้ ตัวอย่าง แบบฝึกหัด เฉลย และบรรณานุกรม พร้อมจัดรูปเล่มให้เป็นระเบียบ สวยงาม และเหมาะสมต่อการใช้งาน ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะเริ่มจากการวิเคราะห์เนื้อหาและปัญหาของผู้เรียน กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมและแบบฝึกทักษะตามลำดับง่ายไปหายาก จากข้อความสั้นไปหาข้อความยาวขึ้น พร้อมกำหนดเกณฑ์ประเมินอย่างชัดเจน และตรวจสอบความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริงเพื่อให้แบบฝึกสามารถพัฒนาทักษะของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ที่มุ่งพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร โดยใช้แบบฝึกทักษะที่ออกแบบขึ้นเพื่อส่งเสริมความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนกลับ (Reflection) สำหรับการประเมินผลใช้วิธีวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ใน 3 ระยะ ได้แก่ ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อวิเคราะห์ความก้าวหน้าและประเมินพัฒนาการของนักเรียน อันจะส่งผลต่อความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รายละเอียดตามแสดงในภาพประกอบ แผนภาพที่ 1 นี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/8 จำนวน 30 คน โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ซึ่งนักเรียนมีคะแนนประเมินความสามารถในการเขียนจากแบบทดสอบของสถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2567 อยู่ในระดับปรับปรุงมากกว่าทุกห้องเมื่เทียบกับนักเรียนในระดับเดียวกัน (บ้านกรวดวิทยาคาร, 2567 : 78) โดยนักเรียนมีปัญหาการเขียนที่สำคัญคือ การตั้งชื่อเรื่องไม่สัมพันธ์กับเรื่องที่เขียน เขียนเรื่องได้สั้น ใช้ภาษาพูดในภาษาเขียน ใช้ข้อความซ้อนกันหลายครั้ง เนื้อหาวกไปวนมา ไม่เขียนย่อหน้า ไม่มีการปิดเรื่องหรือสรุปเรื่อง นักเรียนเขียนไม่มีใจความสำคัญ ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่อ่อนทักษะในการสรุปประเด็นสำคัญจากข้อความ และเขียนไม่ถูกต้องตามรูปแบบและหลักการเขียน จึงควรแก้ปัญหาดังกล่าวเพื่อให้ความสามารถอยู่ในระดับมาตรฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดไว้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 12 แผน 12 ชั่วโมง ได้ผ่านผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย

ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านวิจัยและประเมินผล เพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความชัดเจน ความเหมาะสมของจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยใช้แบบประเมินมาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ คือ 5 เหมาะสมมากที่สุด 4 เหมาะสมมาก 3 เหมาะสมปานกลาง 2 เหมาะสมน้อย และ 1 เหมาะสมน้อยที่สุด เกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่เหมาะสมในการวิจัย คือ 3.50 ขึ้นไป (อพนันท์ พูลพทุธา, 2565 : 144) ซึ่งผลการประเมินเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.40-4.80 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากถึงมากที่สุด

2.2 แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 5 เล่ม ได้ผ่านผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (ชุดเดิม) เพื่อพิจารณาตรวจสอบให้คำแนะนำเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา รูปแบบกิจกรรม การวัดและประเมินผล โดยใช้แบบประเมินมาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ เช่นเดียวกับแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการประเมินแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.20-4.80 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมากถึงมากที่สุด

2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน ใช้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนตลอดการทำกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งแบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียนได้ผ่านคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และเสนอผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน (ชุดเดิม) เพื่อพิจารณาตรวจสอบหาความสอดคล้องกับนิยามศัพท์ โดยการหาค่า IOC ดัชนีความสอดคล้อง ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน (2567 : 137) เกณฑ์คุณภาพความสอดคล้องที่สามารถนำมาใช้ได้มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 ซึ่งผลปรากฏว่า ค่า IOC ของแบบสังเกตพฤติกรรมในงานวิจัยนี้มีค่า IOC ระหว่างเรียนมีค่า 0.80-1.00

2.4 แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีลักษณะเป็นแบบอัตนัยพร้อมคู่มือตรวจแบบทดสอบ ใช้เกณฑ์วัดตามระดับคะแนน (Rubric Scores) จำนวน 1 ข้อ ใช้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ครบวงจร โดยแบบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์พร้อมคู่มือดังกล่าวได้ผ่านผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน (ชุดเดิม) ผลดังนี้

2.4.1 แบบทดสอบ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00

2.4.2 คู่มือตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นคู่มือการตรวจโดยใช้เกณฑ์วัดตามระดับคะแนน (Rubric Scores) ได้วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างประเด็นการประเมิน/รายการการประเมินกับจุดประสงค์ ซึ่งเกณฑ์คุณภาพความสอดคล้องที่สามารถนำมาใช้ได้มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 ซึ่งผลปรากฏว่า ค่า IOC ของคู่มือการตรวจแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกประเด็น

3. รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของเคมมิส และแมคแทกกาท (Kemmis & McTaggart, 1988 : 11; อ้างถึงใน วีระยุทธ์ ชาตะกาญจน์, 2558 : 40) โดยมีกระบวนการหลักอยู่ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน (Plan) ขั้นปฏิบัติ (Act) ขั้นสังเกต (Observe) และ ขั้นสะท้อนผล (Reflect) ดังนี้

ขั้นวางแผน (Plan) ได้ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยพิจารณาคะแนนสอบของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายจากแบบทดสอบของสถาบันภาษาไทยและผลการทดสอบก่อนเรียน เพื่อยืนยันระดับความสามารถของผู้เรียน จากนั้นวิเคราะห์มาตรฐานและสาระในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ศึกษาเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยเพื่อ

กำหนดรูปแบบการสอนที่เหมาะสม และพัฒนาเครื่องมือวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้เรื่องการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 2) แบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ 3) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และ 4) แบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 1 ข้อ

ขั้นปฏิบัติ (Act) ได้ดำเนินการปฐมนิเทศชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นได้ปฏิบัติตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 12 แผน และเมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครบแล้วมีการประเมินนิเทศและวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียน

ขั้นสังเกต (Observe) ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนทั้ง 12 แผน ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้แบบสังเกตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พร้อมทั้งสังเกตบันทึกผลคะแนนระหว่างเรียนและหลังเรียนจากแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 เล่ม ซึ่งมีแบบประเมินก่อน-หลังเรียนทุกเล่ม เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครบ 12 ชั่วโมงเรียนแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์อีกครั้ง จากนั้นนำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา และคำนวณพัฒนาการสัมพัทธ์เป็นรายบุคคล

ขั้นสะท้อนผล (Reflect) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตมาสรุปและสังเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ในวงจรถัดไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

4.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่ออธิบายการเปลี่ยนแปลงคะแนนความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน

4.1.2 พัฒนาการสัมพัทธ์ (Relative Development)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

วิเคราะห์จากบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างทำกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้วสรุปข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/8 โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 30 คน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน (Plan) ขั้นปฏิบัติ (Act) ขั้นสังเกต (Observe) และขั้นสะท้อนผล (Reflect) ผลการวิจัยนำเสนอตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นวางแผน (Plan)

ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนโดยวิเคราะห์คะแนนสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/8 ปีการศึกษา 2567 จากแบบทดสอบของสถาบันภาษาไทย พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้และระดับปรับปรุง จากนั้นจึงทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/8 ปีการศึกษา 2568 ด้วยแบบทดสอบอัตนัย 1 ข้อ คะแนนเต็ม 50 คะแนน ตรวจสอบด้วยเกณฑ์ Rubric Scores และตรวจสอบความเชื่อมั่นโดยให้ครูผู้สอน 3 คนตรวจชิ้นงานของนักเรียน 5 ชิ้นงาน และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น

เท่ากับ 0.998 เกณฑ์การประเมินความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์แบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ดีมาก (75–100%) ดี (50–74%) พอใช้ (26–49%) และปรับปรุง (0–25%) โดยผู้เรียนต้องได้ระดับพอใช้ขึ้นไปจึงถือว่าผ่าน ทั้งนี้สรุปผลคะแนนก่อนเรียน (Pre-test) แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปคะแนนก่อนเรียน (Pre-test) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/8 (N=30)

คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	ร้อยละ	แปลผล
50	13.70	5.81	23	5	27.40	พอใช้

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาคะแนนก่อนเรียน (Pre-test) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/8 จำนวน 30 คน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 13.70 คะแนน จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 27.40 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.81 โดยนักเรียนมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 23 คะแนน และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 5 คะแนน ซึ่งเมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การแปลผลที่กำหนดไว้ พบว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับพอใช้ แสดงให้เห็นว่านักเรียนยังมีพื้นฐานความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับที่ต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนที่สูงขึ้น

ขั้นปฏิบัติ (Act)

ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 12 แผน โดยเริ่มจากปฐมนิเทศนักเรียนก่อนเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ และใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นสื่อหลักในการพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง ระหว่างการสอนผู้วิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนทุกชั่วโมงตามแบบบันทึกที่กำหนด เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมตามแผนแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการประเมินนิเทศและดำเนินการทดสอบวัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนด้วยแบบทดสอบอัตนัยจำนวน 1 ข้อ โดยใช้เกณฑ์การประเมินระดับพอใช้ขึ้นไปเป็นเกณฑ์ผ่านการประเมิน ผลการปฏิบัติเป็นไปตามแผนที่วางไว้

ขั้นสังเกต (Observe)

ในระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ผลการปฏิบัติกิจกรรมในแบบฝึก คะแนนในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คะแนนหลังเรียน เพื่อติดตามพัฒนาการความเปลี่ยนแปลงของนักเรียนเป็นรายบุคคลในด้านพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ อีกทั้งยังเป็นข้อมูลเชิงปริมาณที่สามารถนำมาสะท้อนผลและปรับปรุงการจัดเรียนการสอนในวงจรถัดไป ข้อมูลจากการสังเกตดังกล่าวจะนำเสนอและเรียบเรียงตามลำดับดังต่อไปนี้

1. คะแนนระหว่างเรียน

ภายหลังการวัดความสามารถก่อนเรียน ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนทั้ง 12 แผน รวม 12 ชั่วโมง โดยใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์จำนวน 5 เล่ม ซึ่งมีแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน เล่มละ 10 คะแนน เพื่อประเมินความก้าวหน้าด้านความรู้อันจะส่งผลต่อความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน สำหรับการประเมินระหว่างเรียน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 4 ระดับ ได้แก่ 0–4 (ปรับปรุง) 5–6 (พอใช้) 7–8 (ดี) และ 9–10 (ดีมาก) เพื่อใช้ติดตามพัฒนาการและความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน ซึ่งผลคะแนนระหว่างเรียนสรุปโดยภาพรวมแสดงใน ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 คะแนนระหว่างเรียน (N=30)

เล่ม 1		เล่ม 2		เล่ม 3		เล่ม 4		เล่ม 5		ค่าเฉลี่ย รวม	แปลผล	ค่าเฉลี่ย รวม	แปลผล
ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	หลังเรียน
128	270	81	248	102	258	139	261	160	269	4.07	ปรับปรุง	8.70	ดี

จากตารางที่ 2 แสดงผลคะแนนระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/8 จำนวน 30 คน จำนวน 5 เล่ม พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนในทุกแบบฝึกทักษะ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมก่อนเรียนเท่ากับ 4.07 ซึ่งอยู่ในระดับปรับปรุง และค่าเฉลี่ยรวมหลังเรียนเท่ากับ 8.70 ซึ่งอยู่ในระดับดี แสดงให้เห็นว่าหลังจากเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะทั้ง 5 เล่ม มีผลต่อการพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้เป็นอย่างดี

2. คะแนนหลังเรียน

หลังจากดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 12 แผน รวมเวลา 12 ชั่วโมง ผู้วิจัยได้วัดความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนด้วยแบบทดสอบอัตนัย 1 ข้อ คะแนนเต็ม 50 คะแนน โดยใช้เกณฑ์การประเมินตามระดับร้อยละเช่นเดียวกับก่อนเรียน ผลการประเมินพบว่า นักเรียนทุกคนผ่านการประเมิน ดังสรุปภาพรวมในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สรุปคะแนนหลัง (Post-test) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/8 (N=30)

คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	ร้อยละ	แปลผล
50	33.80	6.36	42	20	67.60	ดี

จากตารางที่ 3 แสดงข้อมูลคะแนนหลังเรียน (Post-test) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/8 จำนวน 30 คน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 33.80 คะแนน จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 67.60 โดยมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 42 คะแนน และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 20 คะแนน ซึ่งเมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การแปลผลที่กำหนดไว้ พบว่า ความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.36

3. คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (Relative Growth Score)

ผู้วิจัยนำคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนมาคำนวณพัฒนาการสัมพัทธ์ (Relative Growth Score) เพื่อประเมินความก้าวหน้าทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์รายบุคคล โดยใช้เกณฑ์จำแนก 6 ระดับ ตามช่วงคะแนนร้อยละต่อไปนี้ ร้อยละ 76-100 หมายถึง พัฒนาการระดับสูงมาก ร้อยละ 51-75 หมายถึง พัฒนาการระดับสูง ร้อยละ 26-50 หมายถึง พัฒนาการระดับปานกลาง ร้อยละ 1-25 หมายถึง พัฒนาการระดับต้น ร้อยละ 0 หมายถึง ไม่มีพัฒนาการ และ ติดลบ หมายถึง พัฒนาการลดลงผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นถึงระดับพัฒนาการของผู้เรียนตามรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สรุปคะแนนเฉลี่ยของพัฒนาการสัมพัทธ์ (Relative Growth Score) (N=30)

ผลรวมคะแนน ก่อนเรียน	ผลรวมคะแนน หลังเรียน	ผลต่างคะแนน หลังเรียน-ก่อนเรียน	ผลต่างคะแนน เต็ม-คะแนนก่อนเรียน	GS	แปลผล
411	1014	603	1089	55.37	สูง

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/8 โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร จำนวน 30 คน มีผลรวมคะแนนก่อนเรียนเท่ากับ 411 คะแนน และผลรวมคะแนนหลังเรียนเท่ากับ 1,014 คะแนน มีผลต่างระหว่างคะแนนหลังเรียนกับก่อนเรียนเท่ากับ 603 คะแนน และเมื่อคำนวณพัฒนาการสัมพัทธ์ (Relative Growth Score: GS) โดยเปรียบเทียบกับคะแนนเต็ม พบว่ามีค่าพัฒนาการสัมพัทธ์เท่ากับร้อยละ 55.37 ซึ่งจัดอยู่ในระดับพัฒนาการสูงตามเกณฑ์การประเมิน

4. พฤติกรรมการเรียน

ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนระหว่างการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 12 แผน รวมเวลา 12 ชั่วโมง โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการประเมินความตั้งใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน การประเมินพิจารณาจาก 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ ความตรงต่อเวลา ความตั้งใจฟัง และจดบันทึก การตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็น ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และการทำงานครบถ้วนตามที่ได้รับมอบหมาย โดยให้คะแนนแต่ละด้านมีคะแนนเต็ม 2 คะแนน รวม 10 คะแนนต่อชั่วโมง และใช้เกณฑ์การประเมิน 3 ระดับคือ ปรับปรุง พอใช้ และดี ผลการสังเกตสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคลตลอดกระบวนการ ซึ่งได้นำเสนอในภาพรวมตามข้อมูลในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 สรุปผลการสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียน (N=30)

คะแนนรวมรายชั่วโมง												ค่าเฉลี่ย	ผลการประเมิน	ระดับ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	$\bar{X}$	น	บ
28	28	28	28	29	29	29	29	29	29	29	29	9.73	ผ่าน	ดี
8	5	7	8	3	4	4	9	6	2	2	2			

จากตารางที่ 5 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/8 จำนวน 30 คน มีพฤติกรรมการเรียนผ่านเกณฑ์ในระดับดีทุกคน โดยมีคะแนนเฉลี่ยที่ 9.73 คะแนน ซึ่งผลการประเมินพฤติกรรมการเรียนที่อยู่ในระดับดีนี้ส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติกิจกรรมและส่งผลต่อพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่สูงขึ้น

ขั้นสะท้อนผล (Reflect)

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต (Observe) เพื่อสรุปผลและสังเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพในการพัฒนาความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/8 โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร เพื่อหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาคุณภาพในการจัดการเรียนรู้เป็นลำดับต่อไป ดังนี้

1. การสะท้อนผลจากข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/8 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างชัดเจน กล่าวคือค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 33.80 สูงกว่าก่อนเรียนคือเท่ากับ 13.70 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมด้วยแผนการเรียนรู้ 12 แผน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ดีขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2 ผลการวิเคราะห์พัฒนาการสัมพัทธ์ (Relative Growth Score) เมื่อพิจารณาจากคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (GS) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/8 จำนวน 30 คน พบว่า นักเรียนทุกคนมีพัฒนาการในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทุกคน โดยภาพรวมนักเรียนมีพัฒนาการความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ในระดับสูง

2. การสะท้อนผลจากข้อมูลเชิงคุณภาพ

การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนระหว่างการจัดกิจกรรมทั้ง 12 แผน ใช้เวลา 12 ชั่วโมง โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและสะท้อนพัฒนาการด้านความสามารถในการเขียนผ่านชิ้นงานและพฤติกรรมการเรียนรู้ที่บันทึกไว้รายชั่วโมง โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกต แบบฝึก และชิ้นงานเขียนของนักเรียนเพื่อสะท้อนผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับปัญหาที่พบในชั้นวางแผน (Plan) ผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพดังกล่าวสรุปไว้ในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 สรุปปัญหาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนและแนวทางแก้ปัญหา

ปัญหาที่พบในการเขียนเชิงสร้างสรรค์	แนวทางแก้ปัญหา
1. การกำหนดชื่อเรื่องไม่สอดคล้องกับเนื้อหา	1. ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการในเรื่องที่มีปัญหา
2. การเขียนเรื่องได้สั้น ขาดใจความสำคัญ เนื้อหาวกวนใช้ข้อความซ้ำซ้อน	2. ยกตัวอย่างที่ดีและตัวอย่างที่ไม่ดีเพื่อให้นักเรียนสังเกตความแตกต่าง
3. ใช้ภาษาพูดในภาษาเขียน	3. ให้นักเรียนฝึกสังเกต ฝึกวิเคราะห์ สืบค้นความรู้เพิ่ม
4. เขียนไม่มีย่อหน้า	4. ให้นักเรียนฝึกจากกิจกรรมง่ายๆ ไปสู่กิจกรรมที่ยากหรือฝึกจากการเขียนสั้นๆ แล้วค่อยเพิ่มความยาว
5. ในการเขียนไม่มีการสรุปหรือปิดเรื่อง	5. ให้นักเรียนฝึกจากเรื่องใกล้ตัวหรือเรื่องที่สนใจ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินผลงานของตนเองและผู้อื่น
6. นักเรียนใช้ภาษาไทยไม่ถูกต้องตามหลักการเขียน	

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/8 โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาการ จำนวน 30 คน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วมกับแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์จำนวน 5 เล่ม ผ่านการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ 12 แผน รวมเวลา 12 ชั่วโมง ผลการวิจัยพบว่า

1. คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 33.80 (ร้อยละ 67.60) เพิ่มขึ้นจากค่าเฉลี่ยก่อนเรียนที่ 13.70 (ร้อยละ 20.40) สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ สามารถส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนได้ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งนักเรียนมีพัฒนาการด้านการกำหนดหัวข้อ การเรียบเรียงเนื้อหา การใช้ภาษา และเขียนเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น ผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการของ Kemmis และ McTaggart (1988 อ้างถึงใน วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2558 : 40) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน ปฏิบัติ สังเกต และสะท้อนผลอย่างเป็นวงจร รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญาภา วิหควัชรา (2560) และยุพิน อินทะยะ (2562) ซึ่งรายงานว่าการใช้วิจัยเชิงปฏิบัติการสามารถพัฒนาทักษะภาษาไทยของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. พัฒนาการสัมพัทธ์ (Relative Growth Score) พบว่านักเรียนมีพัฒนาการการเขียนเชิงสร้างสรรค์ทุกคน โดยในภาพรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 55.37 แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้ารายบุคคลในด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเกิดจากการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องผ่านแบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยได้ออกแบบตามหลักการสร้างแบบฝึกที่มีประสิทธิภาพ (อพนันท์ พูลพุทธา, 2565) ที่เสนอแนวทางการสร้างแบบฝึกที่มีประสิทธิภาพด้วยการเริ่มจากการวิเคราะห์รายวิชาและปัญหาของผู้เรียน กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ออกแบบโครงสร้างแบบฝึกให้มีส่วนต้น เนื้อหา และส่วนท้ายครบถ้วน รวมถึงจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยากอย่างเหมาะสมกับผู้เรียน ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานของศิริประภา บัวคอม (2556), อธิศา สังฆสุบรรณ (2559) และนงนุช นามวิชัย (2561) ที่รายงานว่าการจัดกิจกรรมด้วยแบบฝึกสามารถพัฒนาคุณภาพงานเขียนของผู้เรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ

สรุปได้ว่า การใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการสามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนสามารถนำแบบฝึกพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดและการเขียนของนักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) เพื่อขยายผลแนวทางการสอนที่ประสบผลสำเร็จ

1.3 โรงเรียนสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงการพัฒนาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้กับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผู้จะทำวิจัยครั้งต่อไปสามารถนำกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการไปใช้กับทฤษฎีการเรียนรู้อื่นเพื่อพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ ได้

2.2 ผู้จะทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ ควรพิจารณาการใช้เครื่องมือในการวิจัยเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์ เพื่อจะได้ข้อมูลสะท้อนกลับในเชิงลึกยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เช่น ทักษะคิด แรงจูงใจในการเรียนรู้ หรือบรรยากาศในชั้นเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่ครอบคลุมยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

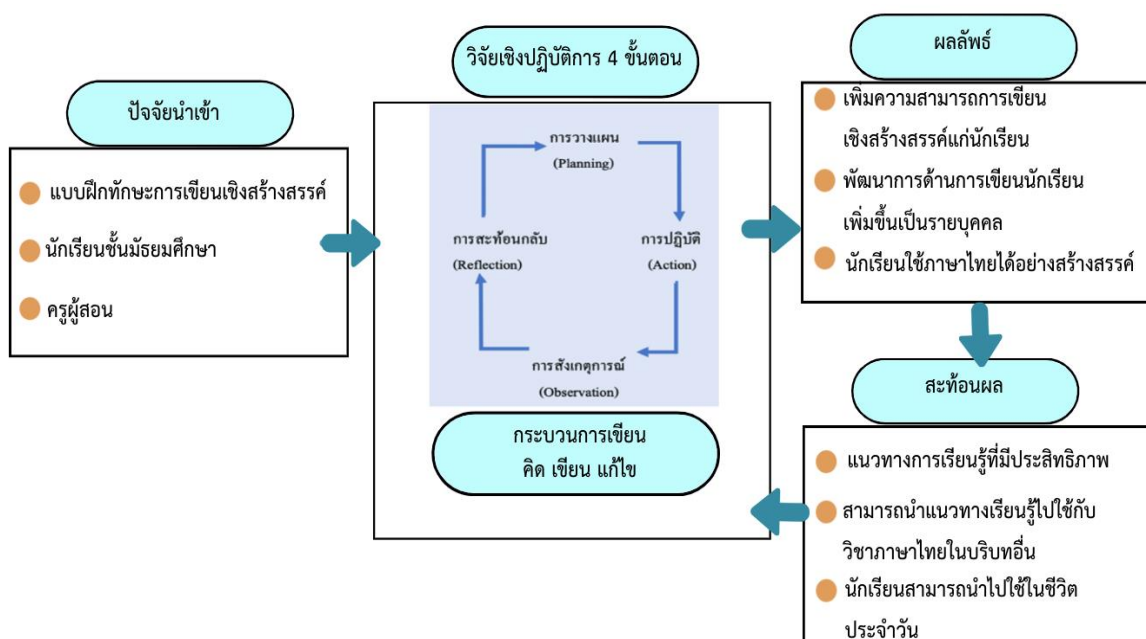
ผลการวิจัยครั้งนี้ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่สำคัญต่อการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในบริบทการเรียนการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาดังนี้

1. แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนาขึ้น สามารถพัฒนาความสามารถของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิจัยแสดงให้เห็นว่าแบบฝึกที่ออกแบบตามหลักการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ โดยจัดลำดับจากง่ายไปยาก และมีแบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียนในแต่ละเล่ม ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ และพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษา สามารถเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ดีขึ้น

2. การใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ช่วยเพิ่มความสามารถการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับรายบุคคล ด้วยวงจร 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผล ช่วยให้ครูสามารถปรับกิจกรรมการเรียนรู้ตามปัญหาจริงของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์พัฒนาการสัมพัทธ์ที่พบว่าผู้เรียนทุกคนมีพัฒนาเพิ่มขึ้น

3. ความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์สามารถพัฒนาได้ด้วยกระบวนการที่เป็นระบบและมีขั้นตอนชัดเจน งานวิจัยชี้ว่า เมื่อผู้เรียนได้รับกิจกรรมที่เน้นกระบวนการเขียน จะทำให้เกิดพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการเขียนได้ดีขึ้น

แผนภาพองค์ความรู้ใหม่สำคัญต่อการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในบริบทการเรียนการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กัญญาภา วิหคัชร. (2560). การใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านพุเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).
- ถวัล มาศจรัส. (2557). แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ผู้เรียนและการจัดทำผลงานวิชาการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). ชารอักษร.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2567). การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). ตักสิลาการพิมพ์.
- นงคณูช นามวิชัย. (2561). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วารสารวิชาการ, 12(2), 148-155.
- บ้านกรวดวิทยาการ. (2567). รายงานประเมินความสามารถในการเขียนโรงเรียนบ้านกรวดวิทยาการ ปีการศึกษา 2567.
- ยุพิน อินทะยะ. (2562). การบริการวิชาการกับการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทยโดยใช้หนังสือเล่มเล็กสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (รายงานการวิจัย). คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- วีระยุทธ์ ขาตะกาญจน์. (2558). การวิจัยเชิงปฏิบัติการ. วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2(1), 29.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2559). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 18). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อติศา สังฆสุบรรณ. (2559). การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาไทยเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนครนายกวิทยาคม จังหวัดนครนายก (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์).
- อพนันตรี พูลพุทธา. (2565). การวิจัยทางการศึกษา. ตักสิลาการพิมพ์.